

Richtlijn Garanties van Oorsprong voor hernieuwbare warmte

Inleiding

Deze Richtlijn is opgesteld door de warmteproducenten en -leveranciers verenigd in Energie-Nederland, het Platform Bio-Energie, Stichting Warmtenetwerk en de Vereniging Afvalbedrijven, in samenwerking met CertiQ. Met deze richtlijn willen deze organisaties de uitgangspunten aangeven voor de wijze waarop hun leden en deelnemers kunnen omgaan met Garanties van Oorsprong hernieuwbare warmte (GvO's warmte) die kunnen worden aangemaakt voor de geproduceerde hernieuwbare warmte voor warmtelevering aan stadsverwarmingsnetten. In deze richtlijn zijn uitgangspunten opgenomen die beogen onduidelijkheden en de mogelijke schijn van dubbeltelling te voorkomen.

Garanties van Oorsprong hernieuwbare energie

Sinds 2001 is het mogelijk om via Garanties van Oorsprong (GvO's) aan te tonen wat de oorsprong is van hernieuwbaar opgewekte elektriciteit (waar en wanneer is de elektriciteit opgewekt met welke energiebron of techniek). Het betreft een 'productiecertificaat' per MWh. De handel in elektriciteit en GvO's is losgekoppeld; het is een certificaat dat conform de 'book-and-claim systematiek' kan worden gebruikt en door CertiQ wordt geregistreerd om hernieuwbare elektriciteit te kunnen herleiden. Door Vertogas is een vergelijkbare systematiek voor hernieuwbaar gas ontwikkeld.

Garanties van Oorsprong dienen twee doelen:

- Bewijs van levering van hernieuwbare energie aan de eindverbruiker (Artikel 25, lid 1, "Regeling garanties van oorsprong voor energie uit hernieuwbare energiebronnen en HR-WKK-elektriciteit")
- Voorwaarde voor ontvangen van MEP of SDE+ subsidie of anderszins voor door de overheid verlangde overlegging van bewijzen van hernieuwbare energieopwekking of -levering.

Hoewel GvO's nu alleen betrekking hebben op hernieuwbare energie is de systematiek van garantie van oorsprong ook uit te breiden met andere (fossiele) energiebronnen. Tot op heden is dit niet opgenomen in bovengenoemde Regelingen noch zijn er (ongereguleerde) GvO's verstrekt voor opgewekte warmte met behulp van fossiele brandstoffen of het niet hernieuwbare deel van een AEC (Afval Energie Centrale), industriële restwarmte of restwarmte uit rookgassen.

Garanties van Oorsprong hernieuwbare warmte

CertiQ certificeert vanaf 2013 hernieuwbare warmte, volgens dezelfde systematiek als GvO's voor hernieuwbaar geproduceerde elektriciteit. De certificaten fungeren als vereist bewijs voor het verkrijgen SDE+ subsidie. Sinds 2014 is dit ook gereguleerd in de "Regeling garanties van oorsprong voor energie uit hernieuwbare energiebronnen en HR-WKK-elektriciteit (nr. WJZ/14198645)". Deze certificaten voor hernieuwbare warmte hebben uitsluitend betrekking op hernieuwbaar opgewekte warmte en dus niet op fossiel opgewekte restwarmte of anderszins efficiënt geproduceerde warmte. Een garantie van oorsprong voor warmte uit hernieuwbare energiebronnen toont aan dat de daarop aangegeven hoeveelheid warmte is opgewekt uit hernieuwbare bronnen.

De GvO's worden uitgegeven op basis van de hoeveelheid gemeten warmte in MWh die wordt geproduceerd en door de producent op het net gezet. Zaken als pompenergie en energieverliezen worden daarbij buiten beschouwing gelaten.

Het systeem van CertiQ faciliteert het gebruik van GvO's. Voor warmte gebeurt dat op dezelfde manier als het gebruik in GvO's elektriciteit. Dat betekent dat de handel in GvO's los staat van de fysieke levering.

Onderbouwing hernieuwbare warmtelevering in de gebouwde omgeving

Warmtenetten worden beoordeeld op hun milieuprestatie. Deze milieuprestatie, waarbij hernieuwbare warmte een rol speelt, kan in de gebouwde omgeving door producenten en leveranciers van warmte op diverse manieren zijn onderbouwd zonder dat het aanmaken, overleggen of afboeken van GvO's een noodzakelijk vereiste is. De gerapporteerde milieuprestatie van de geleverde warmte kan betrekking hebben op het feit dat de warmte uit hernieuwbare bronnen afkomstig is, maar bijvoorbeeld ook worden uitgedrukt in een zgn. energie-opwekrendement en/of een CO₂-emissiefactor.

Kwaliteitsverklaringen warmtelevering

Bij het bepalen van de energieprestatie van gebouwen kan voor de geleverde warmte gebruik worden gemaakt van een kwaliteitsverklaring. In de kwaliteitsverklaring wordt gerapporteerd wat de energieprestatie is van de warmte die aan het betreffende warmtenet gekoppelde gebouwen wordt geleverd. Een kwaliteitsverklaring voor geleverde warmte omvat het gehele systeem van productie, distributie en levering van warmte en de daarvoor benodigde hoeveelheid fossiele energie. Onder meer in het Bouwbesluit is geregeld dat op basis van de kwaliteitsverklaring warmte met een hoger dan standaard (forfaitair) primair rendement meetelt in de energieprestatie van een gebouw. Een kwaliteitsverklaring wordt volgens de NEN-norm energiemaatregel op gebiedsniveau (EMG) [NVN 7125¹] opgesteld. Door het Bureau Controle en Registratie Gelijkwaardigheidsverklaringen (BCRG) wordt controle en registratie van de kwaliteitsverklaring gefaciliteerd. Dergelijke kwaliteitsverklaringen worden door de BCRG ook voor andere producten afgegeven. Alleen bij de BCRG geregistreerde verklaringen tellen mee in de energieprestatie van bestaande gebouwen. Omdat een nieuw gebouw bij oplevering geldt als een bestaand gebouw, geldt deze systematiek ook voor nieuwe gebouwen.

De op basis van de EMG opgestelde kwaliteitsverklaring vraagt niet om een onderbouwing met GvO's. Dit betekent ook dat wanneer GvO's verhandeld zouden worden buiten het warmtenet waar ze worden opgewekt, dit strikt genomen geen effect heeft op het opwekrendement van de geleverde warmte zoals dat in een kwaliteitsverklaring is neergelegd.

¹ NVN 7125 Energieprestatienorm voor maatregelen op gebiedsniveau (EMG) – Bepalingsmethode. Dit is een Nederlandse Norm (NEN) die in 2011 als voornorm (NVN) is gepubliceerd en in 2012 is aangewezen in het Bouwbesluit. Laatstelijk gewijzigd en gepubliceerd als NEN 7125: juni 2017.

Onderbouwing duurzaamheid gemeenten en andere belanghebbenden

Veel gemeenten werken samen met warmteleveranciers aan de doelstelling voor het vergaand terugdringen van de CO₂-uitstoot binnen de gemeente. De hierboven beschreven kwaliteitsverklaring kan de basis vormen voor de CO₂-emissiefactor van de geleverde warmte. Net als dat bij de kwaliteitsverklaring het geval is, is het gebruik van GvO's geen voorwaarde voor de onderbouwing van de geleverde duurzaamheidsprestatie en kunnen de GvO's in principe verhandeld worden buiten het gebied zonder direct effect op de aangetoonde prestatie.

Overwegingen om deze Richtlijn te onderschrijven

Net als in de markt voor hernieuwbare elektriciteit en gas is een vrije verhandeling van alle warmtecertificaten in de warmtemarkt administratief mogelijk. Echter, partijen zijn van mening dat bij de opwekking van hernieuwbare warmte de vrije verhandeling bij warmte anders wordt gewaardeerd. Door de directe fysieke verbondenheid van warmte met gebouwen waaraan deze warmte vanuit een gesloten lokaal netwerk geleverd wordt, kan een dergelijk gebruik ten behoeve van derden beschouwd worden als een dubbeltelling / dubbel gebruik van een hernieuwbare bron, hoewel dat, net als bij elektriciteit, niet het geval is. Ter voorkoming van de schijn van dubbeltelling is deze richtlijn opgesteld, die door de bedrijven verenigd in Energie-Nederland, het Platform Bio-Energie, Stichting Warmtenetwerk en de Vereniging Afvalbedrijven kan worden gehanteerd. Deze richtlijn zal jaarlijks worden geëvalueerd om te toetsen of de richtlijn nog past binnen de eisen van de markt, de geldende rekenregels voor de duurzaamheid van de warmte en de ervaringen bij de projecten waar de richtlijn is toegepast.

November 2017,

Energie-Nederland

Stichting Warmtenetwerk

Platform Bio-energie

Vereniging Afvalbedrijven

Richtlijn Garanties van Oorsprong voor hernieuwbare warmte

De bedrijven die de richtlijn hanteren werken volgens onderstaande uitgangspunten t.a.v. de handel in garanties van oorsprong van hernieuwbare warmte (hierna GvO's genoemd).

1. Onder een warmtenet wordt verstaan het geheel van tot elkaar behorende, met elkaar verbonden leidingen, bijbehorende installatie en overige hulpmiddelen dienstbaar aan het transport van warmte, behoudens voor zover deze leidingen, installaties en hulpmiddelen zijn gelegen in een gebouw of werk van een verbruiker of van een producent en strekken tot toe- of afvoer van warmte ten behoeve van dat gebouw of werk.
2. Garanties van oorsprong voor hernieuwbare warmte kunnen in beginsel vrij worden verhandeld. Partijen kiezen ervoor vooralsnog geen handel buiten het warmtenet plaats te laten vinden totdat een evaluatie van een of meerdere pilots heeft plaatsgevonden. Op basis van deze evaluatie wordt gekeken of en op welke wijze handel buiten het warmtenet kan worden gefaciliteerd.
3. Wanneer een kwaliteitsverklaring is afgegeven, waarin gerekend is met de milieuprestatie van de hernieuwbare bron, zullen de partijen daarmee rekening houden bijvoorbeeld door ervoor te zorgen dat de GvO's voor het hernieuwbare warmtevolume dat is ingezet ten behoeve van die kwaliteitsverklaring, niet worden aangemaakt, in het register van CertiQ worden afgeboekt, dan wel bewust laten verlopen (na 12 maanden).
4. Wanneer specifieke afspraken zijn gemaakt met gemeenten en/of andere belanghebbenden ten aanzien van de prestatie m.b.t. warmtelevering zullen de partijen daarmee rekening houden bijvoorbeeld door ervoor te zorgen dat de GvO's voor het hernieuwbare warmtevolume dat is ingezet in kader van deze afspraken niet worden aangemaakt, in het register van CertiQ worden afgeboekt, dan wel bewust laten verlopen (na 12 maanden).
5. Indien de richtlijn wordt toegepast, wordt dit vastgelegd in de betreffende zakelijke overeenkomsten tussen warmteproducent en warmteleverancier.

Energie-Nederland

Lange Houtstraat 2
2511 CW DEN HAAG
070-3114350
www.energie-nederland.nl

Stichting Warmtenetwerk Nederland

Secretariaat F&B
Joh. Geradtsweg 17b
1222 PK HILVERSUM
035-6838833
www.warmtenetwerk.nl

Platform Bio-Energie

Postbus 1301
3500 BH UTRECHT
06-52564437
www.platformbioenergie.nl

Vereniging Afvalbedrijven

Postbus 2184
5202 CD 'S-HERTOGENBOSCH
073-6279444
www.verenigingafvalbedrijven.nl